

С.П. Денисюк, д.т.н., проф.
Ю.І. Шульга, к.т.н., доц.
КПІ ім. Ігоря Сікорського

ВИНОСЛАВСЬКИЙ ВАСИЛЬ МИКОЛАЙОВИЧ

Denysiuk S.P. Dr. Eng. Sc., Prof.
Shulga Y.I., Cand. Eng. Sc., Ass. Prof.
Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

VYNOSLAVSKIY VASILIIY MYKOLAYOVICH

14 січня 2020 року виповнюється **100 років** з дня народження заслуженого працівника вищої школи УРСР, лауреата Державної премії України, професора **Винославського Василя Миколайовича**, який протягом 27 років був деканом гірничого факультету Київського політехнічного інституту та 35 років завідувачем кафедри.

Василь Миколайович народився у 1920 році в селі Лука-Барська Барського району на Вінниччині. З 14 років він почав працювати в автоколоні «Дорбуд» в м. Києві, з 1935 по 1938 р. навчався в середній школі № 73 м. Києва, після закінчення якої вступив до електротехнічного факультету Київського політехнічного інституту за спеціальністю «Електричні мережі та системи».

У 1941 р. Винославський В.М. добровільно пішов на фронт на захист Вітчизни. В 1941-1942 роках він був слухачем військового факультету зв'язку Червоної Армії в м. Ташкенті. Після закінчення військового факультету молодий офіцер Радянської Армії був направлений на фронт начальником зв'язку 1368 зенітного артилерійського полку 25-ї дивізії Центрального фронту. В 1943 р. йому довелося прийняти участь у суворій битві під Понирями на Курській дузі, де був тяжко поранений.

Після одужання у 1944 р. капітан Радянської Армії Винославський Василь Миколайович був демобілізований. Він повернувся на навчання у свій рідний Київський політехнічний інститут, який закінчив в 1946 році із відзнакою.

Після закінчення інституту Винославський В.М. починає працювати асистентом кафедри електричних мереж та техніки високих напруг електроенергетичного факультету. Крім педагогічної роботи в цей період (1946-1948 рр.) він виконує велику і відповідальну громадську роботу, працює першим секретарем комітету комсомолу та членом партійного комітету КПІ.

У 1948 році він вступив до аспірантури кафедри електричних мереж, яку закінчив у 1952 р. та захистив кандидатську дисертацію.

Ще аспірантом Василь Миколайович направляється для роботи на кафедрі гірничої електромеханіки гірничого факультету КПІ. Він активно включився в навчальний процес, виконав значну роботу з постановки спеціальних дисциплін електротехнічного напрямку та створення відповідної лабораторії, в підготовці навчально-методичного забезпечення дисциплін для підготовки фахівців за прискореною програмою.

У 1953 р. Винославському В.М. присвоюють звання доцента та призначають на посаду доцента кафедри гірничої електромеханіки, а з 1954 р. він, як завідувач очолює цю кафедру до 1988 року. За цей час кафедра тричі змінювала назву: електрифікації та

автоматизації гірничих робіт, електропостачання гірничих підприємств, а потім і до тепер – електропостачання.

На кафедрі значно активізується наукова робота, проводяться інтенсивно наукові дослідження з регулювання напруги в електричних мережах, удосконалення систем електропостачання вугільних шахт, розроблення спеціальних трансформаторів з регулюванням напруги під навантаженням, пускових агрегатів для електросвердел та ін.

У цей період на кафедрі зароджується наукова школа електропостачання підприємств, яка пізніше стала відомою не тільки на терені СРСР.

З 1955 р. Винославський В.М. виконує обов'язки заступника декана, а в 1958 році призначається деканом гірничого факультету і працює на цій посаді з урахуванням структурних змін до 1988 р. (гірничий, автоматики та приладобудування, гірничої електромеханіки та автоматики).

Для Василя Миколайовича завжди характерним був творчий підхід до виконуваних обов'язків з врахуванням актуальності проблем, які були нагальними на той час. Так за його ініціативи в 1959 р. із числа студентів груп гірничих електромеханіків уперше в СРСР почато підготовку фахівців за спеціальністю «Автоматизація і комплексна механізація гірничої промисловості», випуск якої відбувся в червні 1961 року. Значна частина випускників цього випуску в подальшому отримала наукові ступені та звання. Під керівництвом Винославського В.М. для нової спеціальності вперше в країні були розроблені навчальні плани, програми дисциплін електромеханічної, електротехнічної підготовки та з автоматизації. Авторський колектив кафедри (Винославський В.М., Рибченко П.Ф., Попович М.Г., Полянський М.О., Данильчук Г.І.) за його участі підготовлено та вперше в країні видано навчальний посібник «Автоматизація виробничих процесів вугільних шахт». У 1964 р. спеціальність «Автоматизація і комплексна механізація гірничої промисловості» перейменовано на спеціальність «Електрифікація і автоматизація гірничих робіт» із відповідною зміною назви кафедри.

Як завідувач кафедри та декан, Василь Миколайович проводив значну роботу з підготовки та омолодження складу науково-педагогічних кадрів високої кваліфікації, залучення до педагогічної роботи випускників факультету.

На кафедру гірничої електромеханіки ще в 50-ті роки ХХ ст. прийшли випускники Полянський М.О., Подаревський В.Б., Данильчук Г.І., Яснопольський В.В., Попович М.Г., Карпов С.Н., Язев В.Л., Рябенко І.С., Соловей О.І., Борисюк М.Г., пізніше, це Лепорський В.Д., Скриль В.Ф., Праховник А.В., Кононцов В.М., Пащук В.Я., Голота А.Д., Шевчук С.П., Шульга Ю.І., Лісовський В.С., Алтухов Є.І., Печеник М.В., Прокопенко В.В., Несен Л.І. та інші. Ця тенденція продовжувалась протягом всього часу роботи Василя Миколайовича. Ним особисто було підготовлено 34 кандидати наук за його активної допомоги захищено 5 докторських дисертації.

У 1972 р. Винославський В.М. отримав учене звання професора. За високі досягнення у підготовці фахівців в 1974 р. професор Винославський В.М. одержує почесне звання «Заслужений працівник вищої школи України». Під його керівництвом на кафедрі створена наукова школа з питань електропостачання, визнана як в Україні так і за її межами. На кафедрі досліджувалися проблеми створення засобів регулювання напруги, оптимізації режимів електропостачання, систем електропостачання гірничих підприємств, апаратів бездугової комутації, розроблені підсистеми АСУП «Електропостачання» для великих промислових об'єднань Білорусії та Уралу.

В 70-ті роки ХХ ст. за ініціативою Винославського В.М. успішно розвивається наукове та навчальне співробітництво кафедр факультету із закордонними вишами. Особливо успішно в цьому плані працювала кафедра електропостачання з Вроцлавською політехнікою, Лейпцігською вищою технічною школою, з Вісмарською вищою школою, проводились сумісні наукові дослідження, конференції, обмін

досвідом в навчальному процесі, читання лекцій, здійснення обміну практикою студентів, публікуються спільні результати досліджень, розробляються та захищаються ряд кандидатських дисертацій, були підготовлені три навчальні посібники.

Визнанням успіху кафедр факультету у справі підготовки спеціалістів було також те, що протягом багатьох років професор Винославський В.М. очолював гірничу секцію науково-технічної ради Мінвузу України, був членом президії навчально-методичної ради з гірничої освіти СРСР. Очолюючи гірничу секцію Василь Миколайович багато уваги приділяв вдосконаленню навчального процесу під час підготовки фахівців для гірничовидобувної промисловості, узгодженню та покращенню навчальних планів та програм дисциплін, що читалися в той час в гірничих вишах України.

Особливою заслугою Винославського В.М. є організація роботи щодо створення нової матеріально-технічної бази факультету. За ініціативою Винославського В.М. Радою Міністрів УРСР було прийнято рішення про фінансування будівництва корпусу факультету гірничої електромеханіки та автоматики та гуртожитку для студентів за рахунок переважно Мінвуглепрому та Мінпромбудматеріалів. У 1974 р. навчальний корпус № 22 факультету та гуртожиток № 16 було введено в експлуатацію.

Працюючи на посадах завідувача кафедри і декана факультету професор Винославський В.М. був головою гірничої секції республіканського будинку економічної та науково-технічної пропаганди, членом науково-технічної ради інституту «Автоматвуглерудпром».

Останні роки свого життя (з 1988 по 1992 р.) Василь Миколайович працював професором кафедри електропостачання на факультеті електроенерготехніки та автоматики. Учасник Великої Вітчизняної війни, інвалід війни, професор Винославський В.М. за бойові дії та трудові досягнення нагороджений орденами Пошани, Жовтневої Революції, Вітчизняної Війни першого ступеня, 11 медалями. Ним опубліковано 126 наукових робіт, зокрема монографія «Расчёт электрических распределительных сетей», чотири навчальні видання з грифом Мінвузу. У 2005 р. Василь Миколайович за підручник «Переходные процессы в системах электроснабжения» отримав (посмертно) звання лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки у складі авторського колективу: В.М. Винославський, Г.Г. Пивняк, Л.І. Несен, А.Я. Рибалко, В.В. Прокопенко.

Успіхи колективів кафедри та факультету, які очолював професор Винославський В.М, були обумовлені не тільки його високим професіоналізмом, а його людськими якостями, створенням в колективі творчих, робочих, дружніх, доброзичливих стосунків. Йому були властиві людяність, справедливість, відкритість, сердечність, висока внутрішня культура, чуйність, небайдужість до людей, які працюють та навчаються поряд, турбота про них, він звертався до совісті, боячись їх образити, контролював кожне своє слово.

Він жив за принципом:

жити, мріяти, любити, бути оптимістом, робити людям добро!